

22.4.2024

Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen lautakunta
Pohjois-Karjalan hyvinvointialue
Tikkamäentie 16
80210 Joensuu

Hyvinvointialueelle tarvitaan hyte-työhön resursseja ja rakenteet

Osallisuusvaliokunta esittää huolensa osallisuuden sekä hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen puutteellisesta resursoinnista ja asemoitumisesta Pohjois-Karjalan hyvinvointialueen rakenteisiin.

Tähän asti hyvinvointialueella on tehty hyte-työtä kehittämishankkeiden resursseilla ja muilla määräaikailla ratkaisulla. Näiden kautta saadun tiedon ja käytäntöjen juurruttaminen teoksi on jäänyt ja voi tulevaisuudessakin jäädä kesken resurssien niukkuuden vuoksi. Esimerkiksi tällä hetkellä Pohjois-Karjalan hyvinvointialueella on käynnissä Hyvinvointia ja Kestäviä sosiaali- ja terveydenhuollon palveluja Pohjois-Karjalassa 2022–2025-hanke, jonka aikana valmistuvan hyte-tarjottimen avulla pystytään tukemaan kustannusvaikuttavuutta ja oikeisiin palveluihin ohjaamista. Hyte-tarjottimen sisällöllinen ylläpito vaatii pysyvää resurssointia hankkeen päätyttyäkin, muuten tehty työ ja rahallinen panostus valuvat hukkaan.

Tällä hetkellä hyte-työtä tekevästä henkilöstä vain ennaltaehkäisevän päihdetyön asiantuntijan tehtävä on vakituinen. Muut hyte-työtä tekevät ammattilaiset sijoittuvat organisaatioissa useiden eri toimialueiden alle, mikä tekee kokonaisuudesta pirstaloituneen, eikä toiminta integroidu toimialueisiin optimaalisella tavalla.

Osallisuusvaliokunta esittää, että eri teemojen ammattilaisista koottaisiin hyte-verkosto, jonka työtä tukee koordinoiva taho, kuten esimerkiksi hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen asiantuntija. Lisäksi verkostossa toimisi kumppanuuspäällikkö, joka jo nyt toimii hyvinvoinnin ja terveyden edistäjänä alueellisissa ja valtakunnallisissa vaikuttajaverkostoissa, toimii osallisuusasioiden asiantuntijana, edistää kumppanuuksia muun muassa kuntien ja Maakuntaliiton kanssa, sekä kehittää asukasosallisuutta ja yhdyspintatyötä. Hyte-verkoston toiminta tarvitsee paikan organisaatorakenteessa siten, että toimialueiden johto pystyy ottamaan kantaa ja linjaamaan asioita tarvittaessa. Tämän takia hyvinvointialueen johtoryhmässä tulisi olla hyte- ja järjestöasioista vastaava henkilö, joka tuo hyte-verkoston, järjestöjen ja asukkaiden asioita johdon tietoon. Näin hyte-työtä pystytään ylläpitämään ja kehittämään jatkossakin hyvinvointialueella.

Osallisuusvaliokunta pitää myös erittäin tärkeänä, että järjestösektori on jatkossakin hyvinvointialueen pitkäaikainen kumppani hyvinvoinnin, terveyden ja osallisuuden edistämässä sekä uusien avauksien ja toimintamallien luomisessa ja niiden juurruttamisessa. Tätä yhteistyötä koordinoimaan tarvitaan hyvinvointialueelle järjestöyhteistyön asiantuntija, joka on vakituinen resurssi ja osa hyte-verkostoa. Hänen työpanoksensa muun muassa osallisuusohjelman tavoitteiden edistäjänä on tärkeä, sillä alueellisten järjestöjen rooli tunnustetaan ja tunnustetaan merkittäväksi asukasosallisuuden ja hyvinvoinnin tekijätahoksi. Vain riittäväillä resursseilla varmistetaan eri ryhmien kuuleminen ja osallistaminen tarpeeksi ajoissa. Kumppanuus edellyttää myös resursseja järjestöille: hyvinvointialueen järjestöavustusten turvaaminen tulevaisuudessa on järjestöjen toiminnalle elintärkeää ja erittäin kustannustehokasta hytetyötä.

22.4.2024

Lopuksi Osallisuusvaliokunta haluaa muistuttaa, että hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen on lakisääteistä, mikä velvoittaa organisaatiota sitoutumaan ja osoittamaan siihen resursseja. Organisaation sisäisiin resursseihin ja rakenteisiin on pystyttävä integroimaan useampaa sisällöllistä teemaa, jolloin kokonaisuutena hyte pystytään paremmin jalkauttamaan toimialueille ja osaksi hyvinvointialueen ammattilaisten työtä. Osallisuusvaliokunta vetoaa hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen lautakuntaan, jotta sen jäsenet ottaisivat edellä mainitut asiat huomioon, kun he laativat oman esityksensä talousarvioon.

Osallisuusvaliokunta

Pohjois-Karjalan hyvinvointialue – Siun sote